

Oog voor natuur

Dijken zijn kleine natuurgebieden, het krioelt er van leven. Wieren, krabbetjes en allerlei vogels en andere dieren voelen zich er thuis. Vooral het water en de dijken langs de Westerschelde en de Oosterschelde herbergen bijzondere natuurwaarden. Niet zelden zijn ze beschermd door wet- en regelgeving. Het vervangen van de steenbekleding van de dijken is een ingrijpende maatregel, ook voor de natuur. Wij zorgen ervoor dat alles wordt gedaan om rekening te houden met de gevolgen voor planten, vogels en andere dieren op en langs de dijken. Zo wordt de werkstrook zo smal mogelijk gehouden, en worden de karakteristieke kreken en schorren zoveel mogelijk ontzien. Ook houden we rekening met de broedtijd en de voor- en najaarstrek van vogels.

begroeibaarheid voor wieren. Hoewel dit meestal niet de goedkoopste oplossingen zijn, zien we dit als een vanzelfsprekende investering in een uniek natuurgebied. Door al dit soort maatregelen zijn er geen blijvende negatieve gevolgen te verwachten voor de omliggende natuur. We streven ernaar dat de natuur zich kan herstellen of zelfs wordt verbeterd.

Onderhoudswegen: toegankelijk of niet?

In de meeste gevallen wordt aan de buitenkant van de dijk een verharde onderhoudsweg aangelegd, zodat de dijk voor onderhoud of bij calamiteiten goed

Voor meer informatie: www.zeeweringen.nl

bereikbaar is. Vaak stellen de waterschappen deze onderhoudswegen open voor het publiek, met name voor wandelaars en fietsers, maar dit gebeurt niet altijd. Langs sommige dijktrajecten hebben vogels namelijk hun hoogwaterluchtplaatsen of broedgebieden. Om de vogels niet te verstoren zijn deze trajecten niet toegankelijk voor recreanten.

Museumglooiing

Bij het werk aan de dijken vervangen moderne materialen de oude. Hierbij gaat een hoop verloren. Zonde van de historische waarde. Daarom maakt het projectbureau zich ook sterk voor behoud van oude blokken, zuilen en stenen. Bij het watersnoodmuseum in polder Vierbannen van Duiveland legt het projectbureau dit jaar een zogenaamde museumglooiing aan. Daarop komen diverse oude steensoorten zoals basalt, Vilvoordse steen, petit granit, het voor Zeeland kenmerkende systeem Leendertse, Haringmanblokken en Doornikse steen. Elke bekleding krijgt een afzonderlijk vak met een oppervlakte van 50 vierkante meter. De dijk wordt als het ware een lappendeken van historische materialen. Een grappig gezicht met educatieve waarde.

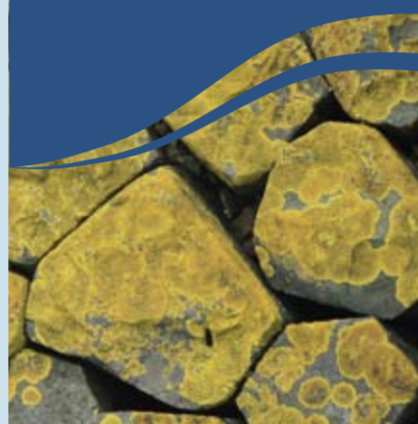
Digitale Nieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van de werkzaamheden bij u in de buurt? Meldt u dan aan voor onze digitale nieuwsbrief op www.zeeweringen.nl

Waar vindt u ons?

Heeft u vragen, opmerkingen of klachten? U kunt ons bereiken via: www.zeeweringen.nl info@zeeweringen.nl 0118-621370

Via onze eigen website en die van uw gemeente houden wij u op de hoogte van de stand van zaken van het werk. Na afloop van het werk ontvangt u nogmaals een editie van deze krant.

Zeeweringen

Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in het werkgebied van projectbureau Zeeweringen en verschijnt tweemaal per jaar.

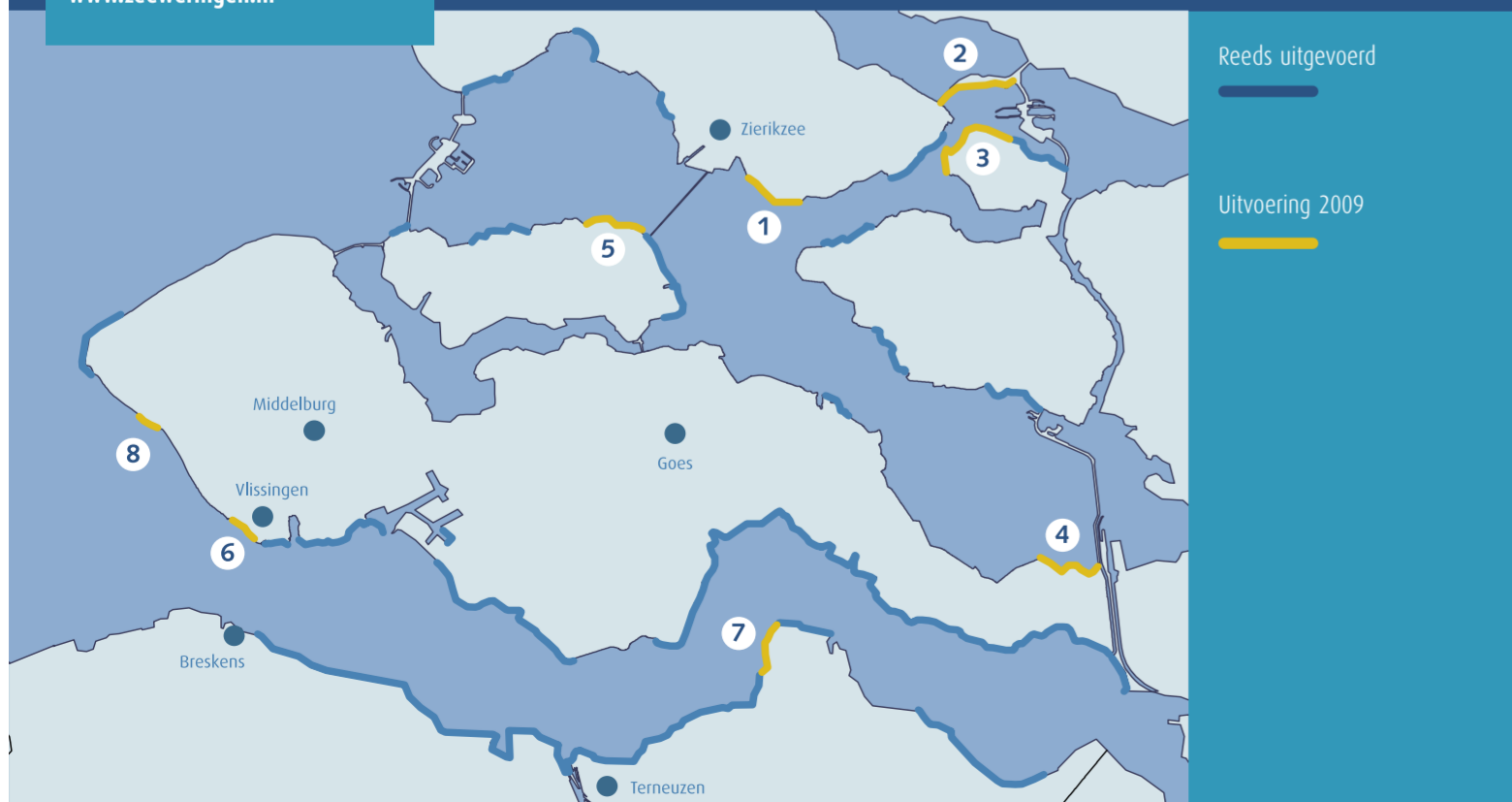
Zeeland hoeft zich geen zorgen te maken over natte voeten. De dijken aan de Zeeuwse wateren zorgen voor veiligheid. Daar waar golven tegen de dijk slaan, liggen betonblokken of natuursteen. Dit maakt de dijk sterk. Maar op een aantal plaatsen in Zeeland is deze steenbekleding niet sterk genoeg. Tijdens een zeer zware storm kunnen de stenen of betonblokken losslaan. Daarom wordt dit jaar bij u in de buurt aan de versterking van de dijken gewerkt.

Dijktrajecten 2009

Informatie

Het projectbureau versterkt dit jaar 8 dijktrajecten. Op het kaartje ziet u waar gewerkt wordt. Wilt u meer weten over de verschillende dijktrajecten? Of zien wat er verder tot 2015 op het programma staat? Neem een kijkje op onze website www.zeeweringen.nl

- 1 Polder Vierbannen van Duiveland, inlaag bij Ouwerkerk
- 2 Grevelingendam
- 3 Anna Jacobapolder, vm veerhaven, Willempolder
- 4 Oesterdam (aanzet), Eerste en Tweede Bathpolder
- 5 Oud-Noord-Bevelandpolder, incl. Colijnsplaat
- 6 Boulevard Bankert en Evertsen
- 7 Nijs-, Hoogland-, Ser Arends- en Schor van Molenpolder
- 8 Zoutelande

Colofon

Dit is een uitgave van projectbureau Zeeweringen, een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, waterschap Zeeuwse Eilanden en waterschap Zeeuws-Vlaanderen.

Realisatie projectbureau Zeeweringen

Uitvoering men@work

Bronvermelding Topografische ondergrond: © Google Maps

Redactieadres Projectbureau Zeeweringen Postbus 1000 4330 ZW Middelburg T (0118) 62 13 70 F (0118) 62 19 93

www.zeeweringen.nl

Dijkversterkingen in 2009

Werken aan veiligheid

Dijken beschermen het achterland van Zeeland tegen overstromingen. Begin jaren 90 werd duidelijk dat de steenbekleding van de dijken op sommige plaatsen te licht is. Dat wil zeggen, te licht om een zogenaamde superstorm te doorstaan, want dat is de veiligheidsnorm. Een superstorm is een storm die veel zwaarder is dan die van 1953 en die statistisch gezien eens in de 4000 jaar voorkomt. De steenbekleding voldoet dus niet overal aan die veiligheidsnorm.

Rijkswaterstaat en de Zeeuwse waterschappen maken er samen werk van om dat wél het geval te laten zijn. Daartoe is projectbureau Zeeweringen opgericht. Sinds 1997 coördineren wij de uitvoering van de dijkversterkingen in Zeeland. Dit jaar pakken we acht dijktrajecten aan. Om welke trajecten het gaat, kunt u zien op het overzichtskaartje op de achterzijde van deze krant. Op de volgende pagina's kunt u lezen wat er bij u in de omgeving staat te gebeuren.

Verschillende belangen

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden houden we rekening met de omgeving. Vanwege de aanwezigheid van mens, dier en plant zijn er vaak tegengestelde belangen: zo willen vogels in alle rust kunnen broeden en willen recreanten van het strand, de omgeving en de zee genieten.

Door in gesprek te gaan met alle belanghebbenden stemmen we alles zo goed mogelijk op elkaar af. Bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden aan de dijken is er intensief contact met omwonenden. Andere gesprekspartners zijn provincie, gemeenten en natuur- en milieuorganisaties, zoals de Zeeuwse Milieufederatie, Staatsbosbeheer en de Vogelbescherming.

Zo min mogelijk overlast

De werkzaamheden aan de dijken kunnen overlast veroorzaken in de omgeving. Zo kan het storten van steen voor geluidsoverlast zorgen en het gieten van asfalt stank veroorzaken. Ook rijden er vrachtwagens af en aan en dit zorgt soms voor lawaai en stof. Vanwege de veiligheid zijn

de dijken waar gewerkt wordt afgesloten voor publiek. Hierdoor is fietsen, wandelen en strandbezoek op die plaatsen niet mogelijk. We zijn ons zeer bewust van de eventuele hinder en proberen deze dan ook zoveel mogelijk te beperken. Toch lukt het niet altijd alle overlast te voorkomen. Maar het ongemak is gelukkig altijd van tijdelijke aard: een veilige dijk is het blijvende resultaat!

Wanneer wordt gewerkt?

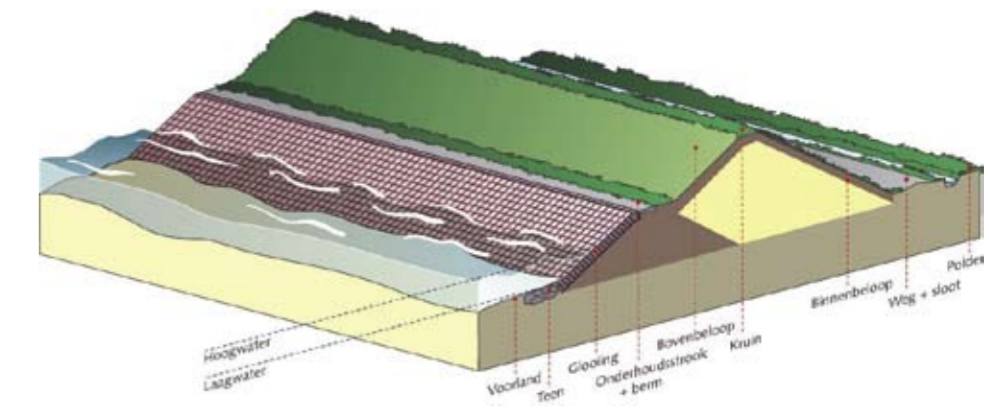
Het meeste werk aan de dijken vindt plaats als de weersomstandigheden het gunstigst zijn, tussen 1 april en 1 oktober. Buiten deze periode, tijdens het stormseizoen, zijn er teveel risico's: zwaar weer zou de openliggende dijken kunnen beschadigen. Als er toch wordt gewerkt tijdens het stormseizoen, dan gaat het om voorbereidingen of afronding van het werk of bijvoorbeeld om het aanbrengen van een extra laag op de bestaande steenbekleding.

Investeren in veiligheid

Om de dijken te versterken is geld nodig. Daarom is in de rijksbegroting voor Zeeland 924 miljoen euro gereserveerd voor verbetering van de steenbekleding en daarmee de verhoging van de veiligheid. Vanaf 1997 is hieruit de verbetering van 150 kilometer dijk bestokt. Daar komt nog ruim 175 kilometer bij. Het project loopt dan ook door tot 2015. Dat is lang, maar noodzakelijk, want er zijn veel dijktrajecten die versterkt moeten worden en dat kan niet allemaal tegelijk.

Op onze website www.zeeweringen.nl kunt u zien wat er de komende jaren allemaal op het programma staat.

Nijs-, Hoogland-, Ser Arends-, en Schor van Molenpolder

Wat gaan we doen?

Tien kilometer ten oosten van Terneuzen ligt dijktraject Nijs-, Hoogland-, Ser Arends-, Schor van Molenpolder in de gemeente Hulst. Op deze plaats kun je vanaf de dijk de indrukwekkende zeeschepen op de Westerschelde van zeer dichtbij gadeslaan. Dit traject is één van de laatste dijktrajecten aan de Westerschelde. Het projectbureau Zeeweringen heeft dan zijn taak langs deze vaarweg nagenoeg voltooid.

Het dijktraject is zo'n 3,2 kilometer lang. Op de bestaande bekleding komt op de ondertafel (het gedeelte van de dijk dat onder gemiddeld hoogwater ligt) een nieuwe laag breuksteen. Deze grove stenen worden vervolgens ingegoten met asfalt, zodat ze stevig op hun plaats blijven liggen. Van de boventafel (het gedeelte boven gemiddeld hoogwater) wordt het asfalt verwijderd. In plaats hiervan komen nieuwe betonzuilen. Op enkele plaatsen voldoen de aanwezige basaltblokken nog aan de technische eisen. Hier hoeft dus niets aan te gebeuren. De berm (onderhoudstrook) krijgt een nieuwe laag asfalt.

Buiten de dijk ligt een diepe geul, het Gat van Ossensisse. Deze geul wordt door twee nollen, de Nol van de Molenpolder en de Nol van Ossensisse, en een aantal strekdammen op afstand van de dijk gehouden. Tussen de nollen liggen over zo'n 300 meter hoge slikken. Achter de nollen komt een nieuwe verborgen glooiing. Bij het ontwerp van de nieuwe steenbekleding wordt zoveel mogelijk uitgegaan van het eventuele hergebruik van vrijkomende materialen. Hergebruik van stenen is gunstig omdat dan minder nieuwe materialen aangevoerd hoeven worden. Bovendien is dit minder belastend voor omwonenden en voor het milieu.

Hoe ziet een dijk eruit?

Een dijk bestaat uit een basis van zand. Om te voorkomen dat deze basis wegspoelt, is deze afgedekt met een laag klei en een filterdoek. Daarop is een laag steen of beton aangebracht en soms ook nog een laag gietafsluit. Dit zorgt voor extra versterking en fixatie. Deze steenbekleding moet de ergste golfklappen opvangen. Vroeger werden veel steen- en betonsoorten gebruikt die volgens de huidige veiligheidsnormen niet zwaar genoeg meer zijn. Deze moeten dus worden vervangen of versterkt.

Een dijk bestaat vanaf de zeezijde naar het land uit:

- Voorland
- Teen
- Gooiing
- Onderhoudstrook en berm
- Bovenbeloop
- Kruin
- Binnenbeloop

De ondertafel is het gedeelte van de dijk dat onder gemiddeld hoogwaterniveau ligt, de boventafel ligt boven gemiddeld hoogwaterniveau. Bovenop de dijk ligt vaak gras. Onderaan, op de ondertafel (en (deels) op de boventafel, ligt de steenbekleding.

- Locatie: Hulst, Zeeuwsch-Vlaanderen
- Lengte: 3,2 kilometer
- Periode: maart – oktober
- Fasering: Het gedeelte tussen de strekdammen is uiterlijk 31 juli afgerond

Wat merkt u van het werk?

Helaas kan het werk aan de dijk niet ongemerkt voorbijgaan. Het dijktraject wordt namelijk om wille van de veiligheid afgesloten. Dit betekent dat wandelen en bijvoorbeeld vissen tijdelijk niet is toegestaan. Buitendijks fietsen kan in de bestaande situatie niet. Dat blijft tijdens en na de werkzaamheden zo. Langs het gehele dijktraject ligt binnendijks een openbaar toegankelijke verharde weg. Hier is fietsen wel toegestaan. In het werk liggen twee strandjes. Deze worden tijdelijk afgesloten. Ook zijn er 3 campings in het werkgebied: Camping De Zeemeuw, Resort Westerschelde en minicamping Perkpolder. Om deze zoveel mogelijk te ontlasten heeft het projectbureau duidelijke afspraken gemaakt over wanneer er gewerkt mag worden. In principe wordt gewerkt van maandag tot vrijdag van 07:00 tot 19:00 uur. In geval van nood en vanwege het lossen vanaf het water, zijn afwijkingen hierop mogelijk.

In verband met drukte op de Zeedijk, verbetert het projectbureau bij Resort Westerschelde de ingang aan de achterzijde. Zo is de bereikbaarheid van het Resort te allen tijde gegarandeerd. Tenslotte kan er overlast zijn in de vorm van lawaai en stof.

Natuur

Voor het dijktraject ligt zo'n 300 meter schor. Bij het werk wordt hier rekening mee gehouden. Als er vanaf het schor wordt gewerkt, is de benodigde werkstrook vanaf de dijk maximaal 15 meter breed. Beschadigd schor wordt altijd op oorspronkelijke hoogte teruggebracht. Verder worden eventueel verstoorde kreekjes in het schor in hun oorspronkelijke vorm hersteld. Voor het landschap zijn verder geen negatieve effecten te verwachten. Het talud is vlak na het werk kaal, maar na verloop van tijd krijgt de bekleding weer een natuurlijker aanblik.

Periode maart t/m oktober 2009

Werkgebied en transport

Voor het uitvoeren van de werkzaamheden is veel materiaal nodig in de vorm van grond, betonblokken, asfalt en breuksteen. Dit moet worden aangevoerd en tijdelijk worden opgeslagen in depots. Op het kaartje ziet u waar er precies gewerkt wordt, waar de depots liggen en hoe het vrachtverkeer gaat rijden. Het werk is goed per schip bereikbaar. Daarom kan veel materiaal over het water worden aangevoerd. Dit scheelt veel transport over de weg en dus overlast voor de omgeving. Niet alle materiaal kan over het water. Daarom zal er ook werkverkeer zijn. Het projectbureau houdt bij de keuze van transportroutes rekening met de omgeving. Vooral met het oog op de veiligheid zijn de routes zorgvuldig gekozen. Indien noodzakelijk, wordt tussen Krevershille en Zeedorp de weg aan de binnenzijde van de Zeedijk tijdelijk voor verkeer worden afgesloten, behalve voor bestemmingsverkeer. Om bewust de onoverzichtelijke kruising bij Zeedorp te vermijden, wordt in verband met de verkeersveiligheid een dijkovergang aangelegd. Het werkverkeer rijdt hier dus buitendijks. Verder legt het projectbureau op de Zeedijk en Kanaaldijk een groot aantal passeerplaatsen aan. Aan de noordzijde van het dijktraject, in de Molenpolder, ligt een gronddepot. Bij Krevershille komt voor de uitvoering van het werk een directieket.

• Voor meer informatie: www.zeeweringen.nl

Wie voert het werk uit?

Projectbureau Zeeweringen maakt de plannen voor het werk. Een aannemer voert het werk uit. In dit dijktraject is dat aannemer N. Kraaijeveld BV uit Slidrecht. Deze aannemer heeft vorig jaar ook het werk in Saeftinghe uitgevoerd.

